

شناخت بازارهای مالی

مجموعه جلسات برگزار شده در گروه دانش سرای تحلیلگران بورس ایران

مدرس: خاطره نیکویی

بازارهای جهانی

بحث بازارهای جهانی رو شروع میکنیم با فرض اینکه همه دوستان در بورس فعالیت دارند و با نرم افزار متاتریدر آشنایی هستند. ورود به هر بازار بورسی شرایط اولیه ای دارد که بازار جهانی نیز از آنها مستثنی نیست. یک شناخت نسبی به بازار پیدا میکنید، دانش لازم را کسب میکنید، کد معاملاتی میگیرید و شروع به معامله و کسب تجربه میکنید. همین مراحل را برای ورود به بازار جهانی طی میکنیم. فقط بازارهایمان با هم متفاوت هستند اما ابزارها یکی هستند. یک بازار آنلاین و نرم افزاری که امکان معامله را برایمان فراهم میکند. اگر تعریفی از بازار خواهیم داشته باشیم، یک بازار یا مارکت با وجود یک فروشنده و یک خریدار که بر سر ارزش یک کالا توافق میکنند شکل میگیرد و با تعدد فروشندگان و خریداران در شرایط مختلف شاهد سقف و کف قیمت، مازاد عرضه و تقاضا خواهیم بود. یکی از جذابیت های بازار جهانی به این خاطر است که بازاری کاراست و اینکه بازار کارا چیست و چه ویژگی هایی دارد.

بازار کارا

بازار کارا به بازاری گفته میشود که در آن قیمت ارکان قابل معامله، منعکس کننده ی کلیه اطلاعات موجود در بازار باشد.

ویژگیها:

1. اطلاعات بطور گسترده در بازار منتشر میشود.
2. هیچکس نتواند بازده غیر عادی بدست بیاورد.
3. مملو از متخصصین، خریداران و فروشندگان
4. قیمت بازار نزدیک قیمت ذاتی (قیمت واقعی) است.

در یک جمله در بازار کارا همه چیز در قیمت نهفته است. این ویژگی باعث میشه که شرایط برای همه معامله گران یکسان باشد و برتری بین معامله گران نباشد.

نگاهی دقیقتر به بازار جهانی و آشنایی با انواع بورس های بین المللی

1. بازار سهام Stock

بازار سهام یا (Stock Market) بازاری است که معامله گران با سرمایه گذاری و خرید سهم یا سهامی از یک شرکت یا مجموعه ای از شرکت ها و کارخانه ها در سود و زیان تفاوت قیمت سهام آن بنگاه اقتصادی و یا در سود و زیان حاصل از فعالیت آن بنگاه شریک می شوند. نمونه این بورس، بورس اوراق بهادار تهران و سهام شرکت های داخل آن می باشد.

2. بازار کالاها Commodity

بازار کالا یا (Commodity Market) شامل بورس هایی است که قیمت تبادلات کالاها به صورت جهانی یا منطقه ای بر اساس عرضه و تقاضا ارزش گذاری می شود. بورس های کالا به سه دسته عمده تقسیم می شود.

Hard- طلا، نقره، سیمان، فلزات و غیره
Soft- آب پرتقال، قهوه، اقلام خوراکی و غیره
Energy- نفت، گاز، برق، ذغال سنگ و غیره

3. اوراق بهادار Bond Market

بازار اوراق قرضه (Bond Market) اوراق مشارکتی که اغلب از طرف دولت ها برای مشارکت مردم و جذب سرمایه های آنها برای طرح های سودآور جذب می شود. مانند اوراق مشارکت وزارت خانه ها در ایران.

4. بازار تبادلات ارزی – مبادلات ارز Foreign Exchange

بازار تبادلات ارزی مبادلات ارز (Foreign Exchange) بازاری که در آن مانند بورس های فوق الذکر، ارزش گذاری پول ملی کشورها بر اساس عرضه و تقاضا در مقابل سایر ارزها سنجیده می شود. مانند نرخ برابری دلار به ریال یا یورو به دلار.

فارکس به انگلیسی (FOREX) اصطلاحی است برگرفته از دو کلمه Foreign Exchange که به معنی تبادل پول خارجی است. به پول خارجی در زبان فارسی ارز گفته می شود بنابراین FOREX را می توان «دادوستد ارز» نامید .

ساده ترین تعریف برای «دادوستد»، «تبدیل یک ارز به ارز دیگر است» که حجمی از این تبادلات به منظور خرید و فروش کالا و یا خدمات شرکت ها و یا دولت ها، هزینه های سفر و خرید جهانگردان و یا سرمایه گذاری اشخاص یا بنگاه ها در کشور مورد استفاده ارز می باشد. البته بیشترین حجم تبادلات های ارزی با هدف کسب سود از تفاضل قیمت خرید و فروش انجام می گیرد.

در بازار تبادل ارز جهان تمامی بانک ها (اعم از تجاری و مرکزی و سرمایه گذاری)، مؤسسات مالی بزرگ، شرکت های چند ملیتی، تاجران، شرکت های بیمه، شرکت های صادرات و واردات، صندوق های باز نشستگی، سفته بازاها و اشخاص حقیقی در آن ارزهای مختلفی همچون دلار آمریکا، یورو، پوند، ین و ... را دادوستد می کنند.

مثال فرض کنید قصد سفر به اروپا را دارید و برای این سفر لازم است که یورو همراه خود داشته باشید. به صرفای می روید و نرخ 4000 تومان برای هر یورو را میگیرید و با پرداخت 400 میلیون ریال یا 40 میلیون تومان، 10000 یورو می خرید. پس شما ریال می فروشید و یورو می خرید.

از سفر برمیگردید با 1000 یورو باقیمانده. به صرفای می روید و صراف با نرخ هر یورو 3800 تومان یورو را از شما خریده و 3 میلیون و هشتصد هزار تومان به شما پرداخت میکند. اینبار شما یورو فروخته اید و ریال خریدید. این یک معامله ی فارکسی یا تبادل ارز است.

تاریخچه پول و تبدیل پول

پیش از پیدایش پول، عمل مبادله بصورت مبادله مستقیم کالا با کالا و خدمات صورت می پذیرفت. در ایران غلات، در تبت بسته چای، در ویرجینیا بسته تنباکو، در حبشه بسته فلفل و نمک، در روسیه پوست سمور و در حوالی مدیترانه گوسفند به عنوان معیارهای سنجش و واحدهای ارزش به حساب می آمدند. اما به دلیل مشکلاتی نظیر پرحجم بودن یا فاسد شدن به تدریج سکه های فلزی به عنوان معیار ارزش مورد استفاده قرار گرفت. کم کم نقل و انتقال سکه های فلزی نیز مشکل بنظر می رسید و زمینه برای ایجاد پول کاغذی یا اسکناس فراهم گردید. اولین بانک مدرنی که به طور رسمی به انتشار و رواج اسکناس اقدام نمود بانک انگلستان بود.

از نظر علم اقتصاد برای پول سه کارکرد مشخص وجود دارد:

- به عنوان معیار ارزش
- به عنوان وسیله مبادله
- به عنوان وسیله‌ای برای ذخیره ارزش

از زمانی که اسکناس جای خود را در اقتصاد باز کرد برای مدت زیادی منتشر کنندگان آن معادل ارزش اسمی آن طلا نگهداری می‌کردند. این نظام سه رکن اصلی داشت:

- پول رایج کشور نرخ برابری ثابتی به طلا داشت.
- بانک‌های مرکزی فقط در برابر ورود طلا به کشور و یا خروج آن از کشور مجاز بودند حجم اسکناس منتشره را براساس نرخ برابری ثابتی تغییر دهند.
- ورود و خروج طلا از کشور آزادانه صورت می‌گرفت و بر این اساس کلیه ارزهای جهان نرخ برابری ثابتی با یکدیگر و با طلا داشتند.

وقوع جنگ جهانی اول و رکود بزرگ اقتصادی و نیاز کشورها به اسکناس بیشتر برای تامین منابع مالی جنگ باعث فروپاشی این نظام شد.

عرضه و رونق پول کاغذی تورم و بی‌ثباتی سیاسی و اقتصادی را به دنبال داشت. بنابراین نظارت ارزی بین دولت‌ها را می‌طلبید. پس از جنگ جهانی دوم دولت‌ها جهت بازسازی اقتصاد کشورشان تصمیم گرفتند تا با ثابت نگهداشتن قیمت ارزها نسبت به دلار آمریکا با آرامش و آسودگی خیال به تحکیم مبادلات تجاری بین خود بپردازند. اما این مورد نیز تا سال 1971 بیشتر دوام نداشت (به دلیل مواجه شدن آمریکا با کسری موازنه تجاری). پس از آن، بنابر شرایط خاص جهان قرار بر این شد که ارزها آزادانه در قبال یکدیگر مبادله شوند و قیمت یک ارز با توجه به عرضه و تقاضای بازار تعیین شود نه به واسطه سیاست دولت‌ها. پس از آن، بانک‌ها که به لحاظ ماهیت بانکی خود همیشه درگیر جریان ارزهای خارجی بودند، به فکر مدیریت منابع ارزی خود افتادند و به همین جهت یک جریان بین بانکی را بوجود آوردند تا بوسیله آن بتوانند ارزهایی که فکر می‌کردند در آینده ارزش بیشتری خواهند داشت را تهیه و آنهایی را که فکر می‌کردند ارزش خود را از دست خواهند داد به واسطه این جریان بفروشند. لذا به خاطر اینکه هر بانکی استراتژی خاص خود را دنبال می‌کرد، جریانی به نام «تبادل ارزهای خارجی» ایجاد شد.

کشورها می‌توانند به روش‌های زیر نرخ تبادل ارز خود را مشخص کنند:

- سیستم نرخ تبادل شناور که در آن ارز، جایگاه خود را در بازار به واسطه توازن یا عدم توازن نیروهای عرضه و تقاضا می‌یابد.
- یک سیستم ثابت نرخ تبادلات که در آن ارزش ارز توسط دولت یا بانک مرکزی مشخص می‌شود.
- سیستمی که ترکیبی از نرخ شناور و نرخ ثابت دولتی است و احتمال دخالت دولت به‌هدف کنترل نرخ آن ارز نیز به کرات وجود دارد.

قابل ذکر است در نظام شناور ارز، عرضه و تقاضای ارز تعیین کننده قیمت آن ارز می‌باشد. بنابراین افزایش عرضه یا کاهش تقاضا یک ارز در بازار موجب کاهش قیمت و افزایش تقاضا یا کاهش عرضه موجب افزایش قیمت ارز مورد معامله می‌شود. بانک‌هایی که قصد داشتند حداکثر بهره‌وری را از شناور بودن نرخ ارزها بدست آورند فعالانه به تجارت با یکدیگر پرداخته و در نتیجه این تحولات یک بازار بین بانکی بسیار بزرگ ایجاد شد. طبیعتاً بازاری که ارزش معاملات روزانه‌اش به بیش از سه تریلیون دلار آمریکا می‌رسد هر نوع سرمایه‌گذاری در هر بازار دیگری را کوچک جلوه می‌دهد.

وقتی ارزش پول یک کشور در حد متعارفی کاهش پیدا کند صادرات آن افزایش و واردات آن کاهش می‌یابد. از این طریق کسری موازنه تجاری از بین می‌رود و به تبع این امر اقتصاد قوی می‌شود، نرخ بی‌کاری کاهش یافته و نرخ رشد اقتصادی و فعالیت اقتصادی بالا می‌رود و از آنجایی که اقتصادهای ملل مختلف در جهت‌های مختلفی حرکت می‌کردند، طبیعتاً برخی تعدیلات لازم بود. بنابراین محدودیتهای ورود و خروج سرمایه توسط بیشتر کشورها حذف شدند و شرکت کنندگان اصلی بازار ارز برای تعدیل کردن نرخ ارز براساس ارزشهای مورد انتظارشان آزاد گذاشته شدند.

به طور کلی بازار تبادلات ارزی با مفهوم امروز آن از سال 1971 ایجاد گردید. البته در آن زمان معاملات از طریق تلفن یا دورنگار به صورت محدود انجام می‌گرفت و تنها در اختیار بانک‌های بزرگ و افراد بسیار ثروتمند بود. اما با پیشرفت وسایل ارتباطی حدوداً از سال 1998 امکان معامله از طریق شبکه اینترنت نیز فراهم گردیده است. البته مزایای فراوان و جذابیت این بازار سبب شده تا در طی مدتی کوتاه این بازار به بزرگترین بازار مالی دنیا تبدیل گردیده و هر روز نیز به تعداد معامله کنندگان آن افزوده شود.

حال بینیم بازار فارکس چه ویژگی‌هایی دارد که انقدر مورد استقبال سرمایه گذاران خرد و کلان است.

ویژگی‌ها بازار تبادل ارز

1. امکان معامله در تمام طول 24 ساعت شبانه روز
2. امکان معامله در هر دو جهت بازار (امکان سود در افزایش یا کاهش قیمت)
3. استفاده از اعتبار اهرمی (Leverage) به منظور افزایش قدرت خرید.
4. امکان تعیین حد سود و ضرر و انجام معاملات سفارشی در غیاب شخص.
5. هزینه بسیار کم برای انجام معاملات.
6. نقد شوندگی بسیار بالا (هر لحظه که تصمیم بگیرید می‌توانید بخرید یا بفروشید)
7. دسترسی آسان و سریع
8. فرصتهای بی‌شمار معاملاتی
9. انعطاف‌پذیری بالا (از نظر زمان حضور در بازار، بکارگیری استراتژی معاملاتی متنوع، تعداد و حجم معاملات و...)
10. عدم نیاز به پرداخت مالیات، عوارض و یا حتی بهره بابت اعتباراتی که به سرمایه شخص داده می‌شود.
11. بدون محدودیت جنسیتی یا فیزیکی بدنی و با شرایط سنی هجده سال به بالا و با حداقل سرمایه.
12. حداقل درگیری در پیچیدگی‌های قوانین دولتی.
13. کمسیون معاملات صفر.
14. امکان معامله از هر نقطه دنیا.
15. امکان استفاده رایگان از حساب آزمایشی.

یکی از ویژگیهای بسیار مورد توجه معامله گران 24 ساعته بودن این بازار است که کمی جلوتر توضیح کامل ساعت کاری و تعطیلات بازار فارکس را توضیح میدهم و اما ویژگی دوم که بازاری دوطرفه ست ، چه معنی دارد دوستان عزیز نمیدانم چقدر در بازار آتی سکه کار کرده اند و با واژه ی فروش اسقراضی آشنایی دارند بنابراین توضیح میدهم

در نظر بگیرید شما هیچ پولی ندارید و می خواهید وارد بازار سکه بشوید و معامله کنید.تنها یک سند خونه دارید که فرضا 150 میلیون تومن می ارزد

سراف یک صراف یا مغازه ای در سبزه میدون تهران میروید و ازایشان می خواهید در ازای یک بسته 100 تایی سکه ی طرح جدید ، سند شما را وثیقه نگه داردو با ایشان توافق میکنید که مثلا بعداز یک ماه با مقداری سود ، 1 بسته 100 تایی سکه به ایشان برگردانید و سندتان را پس میگیرید

پیش بینی شما از بازار سکه سیر نزولی سکه ست.قیمت سکه 950 هزار تومان در حال حاضر است و شما انتظار دارید تا 900 هزار تومان پایین بیاد.

سکه ها را گرفته و در بازار می فروشید و 95 میلیون تومن پول نقد میگیرید.

بعد از 1 هفته قیمت سکه 900 هزار تومان میشود و پیش بینیتان درست از آب درمی آید.حالا 100 سکه می خرید به قیمت 90 میلیون و 5 میلیون سود کرده اید

سکه های صراف را به ایشان برمیگردانید ، مقداری از سودتان را به وی میدهید طبق توافقتان و سند خونه تان را پس میگیرید این معامله فروش اسقراضی ست که در بازار جهانی مرسوم است به همین خاطر چه قیمت بالا برود و چه پایین بیاید ، شما میتوانید معامله کنید

یکی از مهمترین ویژگی های بازار فارکس این است که شما در هر ساعت و هر لحظه ، میتوانید هر چه می خواهید بخرید و همان لحظه معامله تان را ببندید. در واقع همیشه خریدار معامله ی شما وجود دارد

در واقع طرف حساب شما همیشه بروکرتان یا کارگزار است و این باعث میشود که شما در هر لحظه ای که می خواهید ، معامله تان رو ببندید

مقایسه بازار فارکس با بازار سهام

بازار 24 ساعته

بازار معامله ارز به شکل اسپات در بین تمامی بازارهای جهان منحصر به فرد است زیرا معامله در این بازار به صورت 24 ساعته انجام میشود.در هر ساعتی از شبانه روز یک مرکز مالی مهم در نقطه ای از جهان ، برای تجارت باز است و بانکها و دیگر موسسات در هر ساعتی از شب و روز به غیر از آخر هفته ها (شنبه و یکشنبه)، به تبادل ارز می پردازند.در حالیکه بعضی بازارها به تجارت روزانه خود خاتمه میدهند ،بازارهای دیگر در جهان شروع به تجارت میکنند.

تجارت روزانه ابتدا از مرکز مالی استرالیا و اقیانوسیه آغاز میشود.مراکز مالی مهم در سراسر جهان در طول یک روز،یکی پس از دیگری فعالیت خود را آغاز میکنند ترتیب باز شدن مراکز مالی مهم جهان به این صورت است:نیوزلند،استرالیا،آسیای جنوب شرقی(ژاپن ،هنگ کنگ و...)،خاورمیانه،اروپا و آمریکا.مثلا در هنگامیکه بازارها در توکیو در حال بسته شدن هستند،در اروپا معاملات

شروع میشود. در نهایت نیویورک و سایر مراکز در آمریکا گشایش می یابند. اواخر بعدازظهر در آمریکا، شروع روز دیگر در منطقه استرالیا و اقیانوسیه است و با باز شدن این بازارها، فرایند دوباره شروع میشود. به بیان دیگر، در بازار فارکس هیچ گاه خورشید غروب نمی کند.

معاملات فارکس به فرم اسپات (لحظه ای) تقریباً در همه جهان انجام میشوند اما سه بازار مالی توکیو، لندن و نیویورک، تاثیرگذارترین بازارها هستند زیرا 70 درصد از معاملات بازار فارکس در زمان فعالیت این مراکز صورت می پذیرد. میزان فعالیت و حجم معاملات در همه ساعات یکنواخت نیست. در برخی ساعات میزان فعالیت و حجم معاملات به شدت افزایش می یابد و در مقابل در برخی از اوقات شبانه روز حجم معاملات به حداقل خود می رسد. در ساعاتی که بازارهای اصلی هم زمان با هم مشغول به فعالیت هستند، بیشترین حجم معاملات انجام می شود. خصوصاً ساعت هایی که بازارهای اروپا و آمریکا هم زمان با هم باز هستند

بازار فارکس یک بازار 24 ساعته است اما بازار سهام ساعات کاری محدودی دارد، مثلاً بازار سهام ایران کار خود را از ساعت 9:00 صبح شروع می کند و 1 بعد از ظهر خاتمه می یابد و یا بازار سهام نیویورک در 9:30 صبح شروع شده و ساعت 5:00 بعدازظهر خاتمه می یابد. چنانچه بین 5 تا 9:30 روز بعد به هر دلیلی تغییری در قیمت ها ایجاد شود، معامله گران ناچارند تا ساعت بازگشایی یعنی 9:30 صبح روز بعد منتظر بمانند تا بتوانند معاملات خود را انجام دهند.

میزان بالای اعتبار اهرمی leverage

در فارکس برای انجام معاملات از طریق کارگزار (Broker) نیازی نیست تا مشتری تمام سرمایه لازم برای معامله مورد نظر را در اختیار داشته باشد بلکه بر اساس اعتباری که کارگزار در اختیار وی قرار می دهد تنها با پرداخت سهم کوچکی از حجم کلی معامله مورد نظر می تواند اقدام به انجام آن معامله نماید. به اعطای اعتبار از طرف کارگزار اصطلاحاً **leverage** گفته میشود. از آنجایی که معمولاً نوسانات نرخ یک ارز در طول روز به ندرت از یک یا دو سنت بیشتر میشود، اگر از این اعتبار در معاملات استفاده نگردد میزان سود (یا ضرر) در معاملات بسیار پایین خواهد بود و جذابیتی برای سرمایه گذاری در این بازار ایجاد نخواهد شد.

در بازار سهام مشتری باید تمام پول لازم برای انجام معامله مورد نظر خود را به صورت نقد پرداخت نماید اما در بازار فارکس برای انجام یک معامله، مشتری تنها به یک یا 2 درصد از کل سرمایه لازم را برای انجام معامله پرداخت میکند و مابقی اعتباری است که بروکر به وی عطا میکند.

اعتباری که بطور معمول بروکرها به مشتریان خود ارائه میکنند برابر 1:100 (یک به صد) می باشد. این بدین معنی است که هر 1000 دلار از پول شما معادل صد هزار دلار خواهد بود.

فرض کنید که کل سرمایه شما ده هزار دلار آمریکا باشد و این پول را برای سرمایه گذاری در بازار سهام در نظر گرفته باشید. بنابراین بزرگترین معامله ای که می توانید انجام دهید از کل پول شما تجاوز نخواهد کرد. اما اگر با این مقدار پول در بازار فارکس فعالیت کنید می توانید تا صد برابر حجم سرمایه خود به معامله بپردازید. در واقع با سرمایه اولیه ده هزار دلاری خود، می توانید تا سقف یک میلیون دلار معامله کنید.

با این حال نباید از این نکته هم غافل ماند که این اعتبار اهرمی (Leverage) مانند یک شمشیر دو لبه عمل می کند و بدون مدیریت صحیح در این سیستم همان طور که ممکن است به سودهای کلان رسید احتمال ضررهای سنگین نیز وجود دارد. بنابراین نباید هیچ گاه تمام موجودی خود را برای انجام معامله در یک زمان استفاده نمایید.

برنامه های خرید و فروش، بازار را کنترل نمی کنند

تا به حال خیلی شنیده اید که فلان سرمایه گذار با خرید "الف" یا فروش "ب" توانست قیمتهای بازار را تکان اساسی بدهد و سود زیادی نصیب خود کند. بازار سهام نسبت به معاملات سرمایه داران بزرگ بسیار حساس است.

اما نقدینگی بالا در فارکس احتمال تأثیر یک سرمایه گذار بزرگ یا یک بانک را روی یک ارز خاص به شدت کاهش می دهد. وجود بانکها، دولتها، مؤسسات مالی و معامله گران کوچک و مستقل باعث شده که بازار فارکس بیشترین خاصیت نقدینگی را در میان بازارها داشته باشد.

تحلیلگران و بروکرها هم نمی توانند اندک تأثیری روی این بازار داشته باشند

حتماً تا به حال شنیده اید که تحلیلگر یک شرکت متهم به دادن توصیه اشتباه به مشتریان شرکت شده و درحالی که سقوط قیمت سهام درحال وقوع است توصیه خرید به مشتریان کرده و از این راه پول زیادی کسب کرده است. این گونه مسائل طبیعت بازار سهام است و هر چه قدر هم دولت برای پیشگیری از این سوء استفاده ها تلاش کند، باز هم از این خبرها خواهیم شنید.

ولی بازار فارکس به عنوان یک بازار درجه یک، میلیاردها دلار درآمد برای بانکهای دنیا دارد و لازمه بازارهای جهانی است. تحلیلگران در بازار فارکس نمی توانند روی این بازار تأثیر بگذارند، بلکه فقط می توانند آن را تحلیل کنند.

نقدینگی بالا High liquidity

بازار معاملات ارز با میانگین حجم معاملات روزانه 1,7 تریلیون دلار روانترین بازار جهان است. این بدین معنی است که معامله گران می توانند به میل خود در هر شرایطی با حداقل ریسک یا وابستگی و بدون محدودیت زمانی (به غیر از روزهای شنبه و یکشنبه وارد بازار یا از آن خارج شوند).

معاملات مشتریان در زمان بسیار کوتاهی انجام خواهد شد و مشتری هیچگاه نگران انجام نشدن معامله در خواستی خود نخواهد

بود، در حالی که در بازار سهام این امکان وجود دارد که برای خرید یا فروش سهمی، صف خرید یا فروش تشکیل شود و در نهایت مشتری نتواند سهم مورد نظر خود را در قیمت دلخواه خریده یا به فروش برساند.

بزرگترین ویژگی این بازار، فراریت و نقدینگی بالایی است که دارد و این می تواند در کسری از ثانیه پول شما رو ببلعد ببینید دوستان بازار جهانی یک بازار بسیار بزرگی است که فقط و فقط با رعایت ضوابطی که خواهیم گفت منجر به موفقیت شما میشود.

پوشش نرخ ریسک نوسانات ارز

می خواهیم در مورد جنبه ای از تحلیل بازار جهانی صحبت کنم که با اینکه یکی از موارد استفاده ی اصلی این بازار است ،اما متاسفانه در کشور عزیزمان ندیده گرفته شده است.

می دانیم که بازار مالی هر کشوری با بازارهای مالی تمام دنیا در حال مبادله ست.حتی در زمان تحریم شدید ایران،شاهد واردات از چین بودیم حتی در بازار صیفی جات.بنابراین این یک اصل انکارناپذیراست که هر بازاری مستقیم یا غیر مستقیم با بازار جهانی در ارتباط است.

تحلیل بازار جهانی در ابعاد دیگه ای به غیر از معامله و نوسان گیری مورد استفاده است که از چشم دور مانده و ضربه های بزرگی به پایه های اقتصاد وارد میکند که استفاده در صنایع مختلف شاهد آن هستیم. فرض کنید شما یک صادرکننده ی گوگرد به کشورهای اروپایی هستید.طی یک قرارداد 6 ماهه یا 1 ساله متعهد میشوید، 10000 تن گوگرد در مدت قرارداد تحویل بدهید و خریدار اروپایی شما متعهد به پرداخت بهای کالای شما در این مدت است.حالا چه اتفاقی می افتد؟ یورو اوایل دی ماه 4400 تومان بوده و حالا 3600 تومان شده است.

اینکه 6ماه یا یک سال دیگر یورو در چه قیمتی ست بسیار مهم است.اگر بالاتر برود که سود کردید اما اگر پایین بیاد چه اتفاقی می افتد؟اگر 3000 تومان شد چه؟

اینجاست که در کشور ما فکری برایش نشده است .همین نقص را ما در بانکها،موسسات مالی و صرافیها که گلوگاه اقتصاد کشور هستند،داریم.

ازمهمترین استفاده های تحلیل بازارهای جهانی پوشش ریسک در صنایع مختلف است..در تعریفی بهتر اینکه چطور نرخ نوسان ارز رو پوشش بدهیم.

بنابراین دوست دارم از شروع بحث با یک دیدگاه باز و بزرگ اندیش به بازار جهانی نگاه کنیم و خودمان را بخشی از این بازار بدانیم علاوه بر نوسانگیری که انجام می دهیم.

درشروع نگاهی بیندازیم به هدف این دوره و ساعاتی را که به امید خدا قرارست کنار هم باشیم.قبل از شروع از حضور اساتید بزرگوام که هنوز در محضرشان شاگردی میکنم عذرخواهی میکنم و خواهش میکنم اگر در مباحثی که تخصصشان هست ،اشتباهی دارم من را همراهی کنند.

نهایت هدف هر سرمایه گذاری کسب درآمد،سود و یا پولسازيست که باید برای این اهداف برنامه ریزی شود و این برنامه با توجه به دانش ،تجربه،مدیریت ریسک و بینش هر کسی متفاوت است .

بنابراین برای موفقیت در بازاری که تراکنش روزانه ش 2 تریلیون دلار یا بیشتر است،نیاز به Trading System داریم.

سیستمی منحصر به فرد هر شخص که باتوجه به شخصیت، توانایی سرمایه گذاری، ریسک پذیری، تجربه، دانش و دیدگاه او متفاوت است. طراحی این سیستم بخشی از هدف ماست.

آشنایی با انواع معاملات

قرارداد لحظه ای – اسپات (Spot)

در این قرارداد خریدار باید کل مبلغ قرارداد را به علاوه کارمزد کارگزار به صورت نقد پرداخت نماید و فروشنده نیز باید تا حداکثر دو روز کاری کالای مورد معامله را به خریدار تحویل نماید. این نوع قرارداد در بازار مبادلات ارز غالباً به صورت لحظه ای نقد می شود. دوستان مهمترین و اصلی ترین نوع معامله، معامله ی اسپات یا لحظه یه که سما با پرداخت کارمزد به بروکر در لحظه می فروشید یا می خرید

قرارداد سلف – فوروارد (Forward)

در این قرارداد، کل مبلغ در زمان انجام معامله از طرف خریدار پرداخت میشود و فروشنده متعهد می شود در تاریخ و زمان معین کالا را با قیمت مورد توافق به خریدار تحویل دهد.

قرارداد آتی – فیوچر (Future)

در این روش فروشنده مطابق یک قرارداد صلح تعهد می نماید مقدار معینی از دارایی یا کالایی مشخص را در زمانی معین در مقابل مبلغی به خریدار تحویل دهد. بر اساس این قرارداد، فروشنده مقدار دارایی مورد مصالحه را در سررسید مشخص تحویل می دهد و خریدار نیز مبلغ مورد مصالحه و توافق شده را در سررسید می پردازد. طرفین در قالب شرط ضمن قرارداد به شخص ثالث یا کارگزاری وکالت می دهند که از وجه الضمان آنها متناسب با نوسانات قیمت در بورس به طرف دیگر اباحه تصرف بدهد. هر یک از طرفین می توانند قبل از سررسید با انعقاد قرارداد صلح دیگری شخص ثالثی را در قرارداد صلح اولیه جایگزین خود نمایند و پس از تسویه از قرارداد خارج شوند کلیه قرارداد ها در زمان سررسید مقرر حتماً باید تسویه شوند. معامله ی فیوچر یا آتی یکی از مهمترین و کاراترین نوع معامله برای پوشش ریسک در حالات مختلف است که البته کارایی چندانی در نوسانگیری ارزی ندارند.

قرارداد اختیار معامله – آپشن (Option)

قرارداد اختیار خرید: قراردادی است که به موجب آن عرضه کننده کالا، حق خرید مقدار معینی از کالای مورد نظر را در زمان معین و با قیمت مشخص تعیین شده در حال حاضر به طرف دوم قرارداد اعطا می نماید بدون اینکه طرف دوم ملزم به خرید آن کالا باشد.

قرارداد اختیار فروش: قراردادی است که به عنوان شرط ضمن عقد، به موجب آن خریدار حق فروش مقدار معینی از کالای

مورد نظر را در زمان معین و با قیمت مشخص به طرف دیگر اعطا می نماید. بدون آنکه فروشنده ملزم به فروش کالا در تاریخ قید شده باشد.

در همه قراردادهای اختیار خرید و فروش کارمزد بالاتری نسبت به انواع قراردادهای دیگر مورد محاسبه قرار میگیرد. بسته به زمان لغو یا تحویل کالا این قراردادها به دو نوع سیستم آمریکایی و اروپایی نیز تقسیم بندی می شوند.

از معامله آپشن هم در پوشش ریسک استفاده میشه اما چون یک اختیاراست ریسک بالاتری نسبت به آپشن دارد که یک حق یا right است.

نمادهای معاملاتی

آشنایی با ISO کدها (نمادها) در بازار مبادلات ارز

نمادها علامت های اختصاری هستند که سازمان استاندارد جهانی (ISO) برای ارزها، شاخص ها و کالاهای اساسی معین نموده است. این نمادها معمولاً سه حرفی هستند.

معمولاً در نام اختصاری ارزها دو حرف اول نماد علامت اختصاری کشور مربوطه و حرف سوم نماد یا حرف اول ارز مربوطه می باشد.

دلار ایالات متحده امریکا USD United States Dollar

یورو اتحادیه اروپا EUR European Union Euro

ین ژاپن JPY Japanese Yen

پوند انگلستان GBP Pound Sterling

فرانک سوئیس CHF Swiss Franc

دلار استرالیا AUD Australian Dollar

دلار کانادا CAD Canadian Dollar

یک اونس طلا XAU Gold ounce

یک اونس نقره XAG Silver ounce

دوستان توجه داشته باشند که در پلتفرم معاملاتی نمادها خیلی زیاد هستند و من تنها تعدادی را معرفی کردم

آشنایی با مفهوم جفت ارز (Currency Pairs)

همواره ارزش یا قیمت هر ارز در بازار با ارز دیگری تعیین می شود. به عنوان مثال ارزش یورو باید بر اساس ارز دیگری بیان شود، قیمت یورو در مقابل دلار (یعنی هر یک یورو چه میزان برابری نسبت به دلار ارزش دارد) قیمت یورو در مقابل پوند (برای هر یک یورو چه مقدار پوند باید پرداخت شود). از اینرو در بازار مبادلات ارز با جفت ارزها سر و کار خواهیم داشت. مفهوم جفت ارز رو در جلسه پیش برای معرفی بازار فارکس برای مسافری که قصد رفتن به اروپا رو داره، کامل توضیح دادم. امیدوارم در این مورد مشکلی نباشه. اگر هست بگید تا برطرف بشه چون پایه و اساس بازار تفهیم این مطلبه برای سفر به اروپا ریال می فروشید و یورو می خرید و در برگشت باقیمانده ی یورو تون رو می فروشید و ریال می خرید جفت ارزها با نماد اختصاری (ISO) دو ارز مشخص می شوند مانند:

EUR/USD میزان برابری یورو در مقابل دلار

GBP/USD میزان برابری پوند در مقابل دلار

USD/CHF میزان برابری دلار در مقابل فرانک سوئیس

USD/JPY میزان برابری دلار در مقابل ین ژاپن

چهار جفت ارز فوق را جفت ارزهای اصلی (Major Currency) می گویند و در صورتی که در یک جفت ارز دلار ایالات متحده وجود نداشته باشد آن را ارز متقاطع (Cross Rate) می نامند. مانند EUR/JPY- GBP/CHF- AUD/CAD :

در یک جفت ارز، ارز اول را ارز پایه (Base Currency) و ارز دوم را ارز متقابل (Counter Currency) می نامند. این ترتیب از آنجا حائز اهمیت است که نرخ یک واحد از ارز پایه را بر اساس ارز متقابل بیان می کنند. بعنوان مثال اگر نرخ خرید جفت ارز EUR/USD برابر 1,4328 باشد بدین معنی است که هر یک یورو، 1,4328 دلار می ارزد و برای خرید یک یورو باید 1,4328 دلار بپردازیم.

واحدهای معاملاتی

این بحث نیاز به تمرکز زیادی دارد.

نرخ الان پوند دلار 1,4796 است. این به چه معنی ست؟ یعنی هر پوند 1 دلار و 47 سنت و 96 پیپ می باشد در بازار جهانی چون روزانه بیشتر از 1-2 سنت نوسان نداریم، واحدی ایجاد شده به نام پیپ است. هر 100 پیپ یک سنت است.

100 pip=1 cent

100 cent=1 \$

بطور مثال اگر پوند دلار از 1,4796 به 1,4896 برسد، 100 پیپ یا یک سنت بالا رفته است

واحد معاملاتی در فارکس 1 لات یا 100000 دلار است و حالا حساب کردن نوسانات با واحدهای معاملاتی

هر پیپ یک لات=10 دلار

هر پیپ 0,1 لات=1 دلار

هر پیپ 0,01 لات=10 سنت

هر یک لات معامله ی شما با حرکت یک پیپ یا پوینت 10 دلار حساب میشود

1lot=100000 \$

شما یک لات پوند دلار در قیمت 1,4791 می خرید. اگر قیمت بشود 1,4803 چقدر سود کرده اید؟

حالا اگر ما 0,1 لات پوزیشن گرفته بودیم میشد 12 دلار و اگر 0,01 لات بود، میشد 1 دلار و 20 سنت و اگر یک لات بود با توجه

به اینکه 12 پیپ فاصله دارد و هر پیپ 10 دلار است در یک لات ، میشود 120 دلار

مثلا در نرم افزار معاملاتی به EUR/USD نگاه کنید، خواهید دید Ask:1,1203 و Bid:1,1201 بدین معنی که قیمت

خرید جفت ارز یورو به دلار برای شما 1,1203 و قیمت فروش این جفت ارز برای شما 1,1201 می باشد. تفاوت این نرخ ها

معمولا در یک کارگزار مقدار ثابتی است. مثلا در این مثال اسپرد EUR/USD دو پوینت یا دو پیپ می باشد.

اسپرد در واقع هزینه ای است که معامله گر برای انجام معامله خود می پردازد. همانطور که ملاحظه می کنید، نسبت به حجم

معامله عدد بسیار کوچکی خواهد بود.

دوستان این بحث واحد معاملاتی بسیار مهم است و اگر فقط 1 لات رو یار بیگیرید بقیه اش راحت خواهد بود.

آشنایی با مفهوم اسپرد (Spread) و قیمت خرید و فروش (Bid & Ask)

در بازار مبادلات ارز، برای هر جفت ارز در هر لحظه دو قیمت متفاوت وجود دارد. یکی قیمتی است که شما می توانید در آن

قیمت خرید انجام دهید (این نرخ را Ask می گویند) و دیگری قیمتی است که شما می توانید در آن قیمت فروش انجام دهید

(این قیمت را Bid می گویند) تفاوت این دو قیمت را اسپرد (Spread) می نامیم.

آشنایی با تعریف لوریج (Leverage) اهرم افزایش سرمایه

از آنجا که تغییر نرخ برابری ارزها در بازار، روزانه در حدود یک درصد می باشد، ممکن است معامله گران و سرمایه گزاران شخصی

و خرده پا رغبتی به معامله در بازار تبادلات ارزی نداشته باشند. چرا که اگر بتوانند با انجام معامله مناسب در زمان مناسب کل این

تغییر نرخ را به نفع خود داشته باشند نیز در روز حداکثر یک درصد سود خواهند داشت که برای سرمایه های کوچک رقم بسیار

ناچیزی خواهد شد. از این رو در بازار مبادلات ارز مفهومی به نام اعتبار اهرمی یا Leverage مطرح می گردد.

با استفاده از اعتبار اهرمی، سرمایه گزار می تواند تا 100 برابر سرمایه خود وارد معامله شود (این رقم می تواند بسته به کارگزار

شما بین 50 تا 500 متغیر باشد) به عنوان مثال معامله گری که 10000 دلار سرمایه در اختیار دارد، می تواند تا 1000000 دلار

معامله انجام دهد. بنابراین اگر در یک معامله 1000000 دلاری، بتواند یک دهم نوسان روزانه یک جفت ارز را شکار کند، یعنی

0,1 درصد، 1000 دلار سود عاید وی خواهد شد که برابر 10 درصد سرمایه اولیه وی می باشد. به این معنی که با در اختیار

داشتن 10000 دلار، یک معامله یک میلیون دلار را آغاز می کند. در اینجا معامله گر صاحب یک معامله یک میلیون دلاری است،

هر چقدر که این معامله سود ایجاد کند متعلق به وی خواهد بود ولی اگر این معامله به ضرر منجر شود، ضرر معامله یک میلیون دلاری از 10000 دلار وی کاسته می شود تا جایی که ممکن است ضرر این معامله به اندازه کل 10000 دلار سرمایه برسد. در چنین وضعیتی، معامله به طور خودکار از طرف کارگزار بسته می شود. همانطور که مشاهده می کنید، اعتبار اهرمی یا Leverage مانند یک شمشیر دو لبه عمل می کند. هم می تواند سودهای معامله گر را صدها برابر کند و هم منجر به ضرر او شود.

ببینید شما اگر یک لات پوند دلار بخرید و تفاوت خرید و فروش در بروکر 2 پیپ باشد، شما باید 20 دلار اسپرد بدید (هر پیپ در یک لات 10 دلار) برای 0,1 لات، 2 دلار و برای 0,01 لات 20 سنت و اما لورج. اگر شما یک حساب 1000 دلاری باز کنید و لورج بروکر شما 1:500 باشد. در واقع میتونید به اندازه ی 500000 دلار معامله کنید یعنی 5 معامله ی 1لاتی یا 50 معامله ی 0,1 لات

اصول انجام محاسبه سود و زیان

محاسبه سود و زیان معامله ای از یک جفت ارز بر اساس ارز دوم (Counter Currency) انجام می شود.

نحوه محاسبه سود و زیان تغییرات قیمت بر اساس ارز دوم

$(\text{Profit or Loss} = (\text{Sell Price} - \text{Buy Price}) * (\text{Amount}))$

مثال: معامله گری جفت ارز یورو به دلار آمریکا را با اعتبار نیم لات در قیمت 1,2744 فروخته و در قیمت 1,2717 خرید انجام داده است سود یا زیان این معامله به شیوه زیر محاسبه می شود.

EUR/USD

Buy Price= 1,2717

Sell Price= 1,2744

Contract Size= 0,5 Lot or 50K

$\text{Profit or Loss} = (1,2744 - 1,2717) * 50000 = 135$

این معامله 135 دلار سود داشته است.

آشنایی با انواع دستورات

هر نوع معامله در بازار مبادلات ارز با مشخص شدن چهار شاخص دستوری انجام می پذیرد: 1- نوع جفت ارز 2- حجم معامله 3- تعیین دستور خرید یا فروش 4- قیمت ورودی

معاملات در بازار مبادلات ارز به دو شکل کلی انجام می پذیرد 1-Market Order 2- Pending Order

آشنایی با Market Orders

سفارش و دستوری که معامله گر به صورت دستی و لحظه ای بر اساس نرخ های موجود ارائه شده وارد بازار می شود. دستوراتی که برای کارگزار دارای چهار شاخص بالا باشد دستورات لحظه ای ورود به بازار نامگذاری می شود. این دستورات توافق مشتری با نرخ لحظه ای ارائه شده کارگزار را برای ورود به معامله جدید نشان می دهد.

آشنایی با Pending Order

سفارش و دستوری که بر اساس قیمت حال حاضر بازار تعیین نشود بلکه بر اساس تغییرات قیمت دستور ورود به بازار تنظیم گردد دستورات معلق نامیده می شود. به عنوان مثال اگر قیمت جفت ارز EUR/USD برابر 1,0810 باشد، معامله گر می تواند یک دستور به کارگزار ارسال کند که اگر قیمت به 1,0920 رسید، خرید یا فروشی برای وی انجام دهد. دستورات معلق نسبت به دستورات بازاری دارای یک پارامتر اضافی یعنی زمان می باشد. در زیر دو نمونه از این دستورات بسته به جهت و قیمت توضیح داده می شود.

انواع Pending Order غیر از مبحث زمان فعال سازی به قیمت فعال سازی دستور نیز وابستگی دارند و از این لحاظ به چهار دسته تقسیم می شوند.

1. Buy Limit دستور بای لیمیت دستوری است که سفارش خرید در قیمتی پایین تر از قیمت جاری بازار گذاشته می شود. این دستور زمانی استفاده می شود که معامله گر آغاز روند صعودی را پایین تر از قیمت فعلی بازار پیش بینی می کند.

2. Sell Limit دستور سل لیمیت دستوری است که سفارش فروش در قیمتی بالاتر از قیمت جاری بازار گذاشته می شود. این دستور زمانی استفاده می شود که معامله گر آغاز روند نزولی را بالاتر از قیمت فعلی بازار پیش بینی میکند.

3. Buy Stop دستور بای استاپ دستوری است که سفارش خرید را در قیمتی بالاتر از قیمت جاری بازار قرار می دهد. این دستور زمانی استفاده می شود که معامله گر آغاز روند صعودی را بالاتر از قیمت فعلی بازار، پیش بینی می کند.

4. Sell Stop دستور سل استاپ دستوری است که سفارش فروش را در قیمتی پایین تر از قیمت جاری بازار قرار می دهد. این دستور زمانی استفاده می شود که معامله گر آغاز روند نزولی را پایین تر از قیمت فعلی بازار، پیش بینی می کند.

آشنایی با سایر دستورات معاملاتی

غیر از انواع دستوراتی که برای ورود به معاملات نزد کارگزار قابل تعریف می باشد دستورات دیگری نیز وجود دارند که از جنبه های مختلف مدل معاملات را برای کارگزار مشخص می کند. از مهمترین این دستورات که برای معاملات فعال و باز تعریف می شود تیک پرافیت و استاپ لاس Stop Loss و Take Profit هستند.

Stop Loss یا Cut Loss از خانواده دستورات استاپ می باشد. این دستور برای کارگزار مشخص می کند در صورتی که معامله وارد ضرر شد در چه قیمتی کارگزار معامله را با زیان متوقف کند.

Take Profit دستوری از خانواده دستورات لیمیت می باشد. این دستور برای کارگزار مشخص می کند در صورتی که معامله وارد سود شد کارگزار معامله را با چه میزان سود به پایان برساند.

آشنایی با مفهوم بهره شبانه (سواپ Swap) و نحوه محاسبه در معاملات

از آنجا که اغلب معاملات در بازار ارز در شبکه بانکی انجام می شود و واسطه سرمایه گذاران با بانک ها در قالب موارد بروکر (کارگزاران) می باشند. کارگزاران به علت اینکه نرخ بهره در کشورهای مختلف نزد بانک ها متفاوت می باشد بر اساس ساعت مشخص خویش ما به تفاوت نرخ بهره معاملات باز مشتریان را محاسبه و نرخ بهره آنرا در سود و زیان معامله لحاظ می کنند. بروکرهایی نیز وجود دارند که در زمان بازگشایی حساب به مشتریان اطلاع می دهند سیستم آنها بر مبنای کسر مبلغی معین به ازای هر لات معامله بعد از پایان روز کاری می باشد. مفهوم بهره شبانه در معاملات اسپات (لحظه ای) که کمتر از دو روز کاری معاملات باز می باشند کاربرد زیادی ندارد ولی در صورتی که قصد سوداگری با معاملات بلند مدت را دارید حتما از روش محاسبه بهره شبانه کارگزار و نرخ های بهره کشورهای مختلف آگاهی داشته باشید.

عملکرد بروکرها

Market Maker

بروکر مارکت میکر بروکری است که در هنگام انجام معامله خود یک سر معامله را در اختیار گرفته (از طریق Dealing Desk و درخواست شما را به جایی منتقل نمی کند. به این معنی که در صورت فروش یک جفت ارز یا یک کالا به عنوان خریدار در برابر شما رفتار می کند و در صورت خرید نیز به صورت فروشنده در برابر شما رفتار می کند. البته برخی مارکت میکرها هم در مواقعی بخشی از درخواست های خود را به شبکه بانکی منتقل می کنند.

Dealing Desk

در واقع معنی مختلفی دارد. مثلا در زمان قدیم به مکانی بزرگی در کارگزاریها گفته می شد که تعداد زیادی تلفن در آن قرار داشت و افراد دستوره های مشتریان را از طریق تلفن دریافت می کردند . در بحث بروکرهای فارکس، دیلینگ دسک تاحدی تعریفی شبیه تعریف فوق دارد. در حقیقت دیلینگ دسک فضایی است که در آن دستورات مشتریان اجرایی می شود. این اجرایی شدن دستورات می تواند توسط افراد و یا توسط یک نرم افزار صورت بگیرد.

ECN Brokers

ECN مخفف عبارت Electronic Communications Network می باشد. یک بروکر ECN درخواستهای شما را به مکانی منتقل می کند (market place) که در آن بانکها، معامله گران و یا مارکت میکرها (در حالتی که مارکت میکر درخواست را به شبکه بین

بانکی انتقال داده باشد) می توانند عرضه و تقاضا خود را وارد کنند، و در این حالت در خواست خرید و فروش شما با درخواست فروش یا خرید یک بانک، تریدر مجزا و ... تطبیق داده شده و معامله صورت می گیرد.

STP Brokers

در تعریف، این بروکرها، بروکهایی هستند که خود طرف معامله با مشتری قرار نمی گیرند، بلکه آن را به جای دیگر منتقل می کنند. این انتقال بیشتر به این صورت است که دستور مشتری به بانک یا موسسه یا کارگزار دیگری که از آن تحت عنوان **Liquidity Provider** نام برده می شود ارجاع داده می شود. به عنوان مثال دویچه بانک به عنوان یک **Liquidity Provider** بزرگ شناخته می شود و خیلی از بروکرها دستورات خود را به این موسسه ارجاع می دهند.

نکته:

همانطور که گفته شد در نهایت مکانیزم بروکرها به سه دسته تقسیم میشود:

- یا خود بروکر یک سر معامله را می گیرد. (مارکت میکر)
- یا معامله را به یک **market place** وارد می کنند تا با درخواست بقیه مثل بانکها یا افراد و .. مچ شود (ECN)
- یا درخواست رو به **Liquidity Provider** منتقل می کنند (STP).

بر اساس این مکانیزمها تعاریف مختلفی وجود دارد. مثلا در برخی موارد بروکرها **STP** را **NDD(No Dealing Desk)** هم می گویند.

و یا در یک تعریف دیگر کلیه بروکهایی که **Dealing Desk** ندارند چه **ECN** چه **STP** را تحت عنوان **NDD** می شناسند.